

dosarul nr. 2ra-1294/2018

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani: V. Chisilița
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău: I. Țurcan, I. Cotruță, N. Simciuc,

Î N C H E I E R E

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, recursului declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova și recursului declarat de către Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei, reprezentați de avocatul Gîlca Ilie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de drept,

împotriva deciziei din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins cererile de apel depuse de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a admis apelul depus de Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei, reprezentați de avocatul Gîlca Ilie și s-a modificat parțial hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 01 februarie 2017, Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de drept.

În motivarea acțiunii au indicat că la data de 09 noiembrie 2010, de către Procuratura Anticorupție a fost începută urmărirea penală pe faptul coruperii pasive împotriva inspectorilor Secției Misiuni Speciale a Direcției Misiuni Speciale a Departamentului Poliție a Ministerului Afacerilor Interne Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru, infracțiune prevăzută de art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Contrar tuturor acțiunilor ilicite întreprinse de către Procuratura Anticorupție pe parcursul exercitării urmăririi penale, la 03 decembrie 2010, au fost informați despre terminarea urmăririi penale, iar cauza penală nr.2010978248 a fost expediată pentru examinare în fond în judecătoria Centru, mun. Chișinău.

Prin sentința din 28 decembrie 2012 a judecătoriei Centru mun. Chișinău, Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 44 și 324, alin. (3), lit. b) Cod penal, din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

Procurorul a declarat apel împotriva sentinței, în care a solicitat casarea acesteia ca ilegală, cu rejudecarea cauzei și condamnarea inculpaților conform învinuirii lor înaintate.

Prin decizia din 18 aprilie 2013 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul procurorului ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări. Împotriva deciziei menționate procurorul a declarat recurs ordinar prin care a solicitat casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

Prin decizia din 28 ianuarie 2014 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul ordinar declarat de către procuror, s-a casată total decizia instanței de apel și s-a dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 17 septembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul procurorului, s-a casată sentința și s-a pronunțat o nouă hotărâre, după cum urmează:

S-a recunoscut vinovat Tudoreanu Andrei și a fost condamnat în baza art. 44, 324 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 1200 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa careva funcții în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pe termen de 3 ani.

S-a recunoscut vinovat Pasat Alexandru și a fost condamnat în baza art. 44, 324 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa careva funcții în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 3 ani

Prin decizia din 24 februarie 2015, a Curții Supreme de Justiție din 24 februarie 2015, au fost admise recursurile ordinare declarate de apărare, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 20 noiembrie 2015, a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca nefondat apelul procurorului și s-a menținut fără modificări sentința atacată.

Prin decizia din 22 iunie 2016 a Curții Supreme de Justiție, recursul ordinar declarat de procuror s-a declarat inadmisibil, fiind menținută soluția de achitare a reclamanților.

Astfel, începând cu 09 noiembrie 2010, când a fost pornită urmărirea până la până la 08 iulie 2016, când a rămas în vigoare sentința judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 decembrie 2012, în temeiul căreia Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 44, 324, alin. (3), lit. b) Cod penal, din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii, timp de aproape șase ani de zile, au trecut prin suferințe organizate de acțiunile ilegale ale organelor de drept ale statului (Procuratura Anticorupție, instanțele judecătorești),

acțiuni de nelegiuire, care au provocat reclamanților mari suferințe, dar și pierderi materiale. Așadar, a fost nevoie de aproape șase ani de zile, ca să-și demonstreze nevinovăția. Atât pe parcursul urmăririi penale, dar și pe parcursul examinării cauzei în instanțele judecătorești, au fost întreprinse acțiuni manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale, care pe cale de consecință au exclus vinovăția reclamanților, acțiuni al căror caracter ilegal s-au manifestat prin încălcarea principiilor și drepturilor generale, dar și încălcarea directă a normelor procedurale: dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO, independența judecătorilor și supunerea lor numai legii, au fost încălcate de către instanța de judecată limitele judecării cauzei, au fost încălcate prevederile legale referitor la administrarea și aprecierea probelor pe cauza penală. Mai menționează că pe parcursul urmăririi penale, s-au aflat sub arest preventiv, aplicat față de ei în lipsa condițiilor legale, în lipsa riscurilor care ar fi justificat aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv și cel mai grav, reclamanții au fost izolați de societate, fiindu-le îngrădit dreptul la libertate în lipsa vinovăției. Prin interceptarea convorbirilor telefonice, li s-a atentat la viața privată și la secretul corespondenței. Judecarea cauzei penale de învinuire a durat aproape 6 ani de zile, în condițiile în care conform listei probelor prezentate de procuror în ședințele de judecată au fost audiați doar 4 martori și învinuiții. Acțiunile ilicite ale organului care a exercitat urmărirea penală și instanțelor judecătorești au jucat un rol negativ în viața lor.

Au solicitat Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești, a câte 500 000 lei pentru fiecare, a prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești sub forma plăților salariale pentru perioada suspendării din funcție începând cu 15 aprilie 2011 până la 09 august 2013 în mărime de 95 944 lei, indemnizației pentru concediul nefolosit de 83 zile calendaristice în mărime de 9 545 lei și a cheltuielilor pentru plata serviciilor juridice în mărime de 50 000 lei, în total suma de 155 489 lei, încasarea în beneficiul lui Alexandru Pasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului material cauzat de acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești sub forma plăților salariale pentru perioada suspendării din funcție începând cu 15 aprilie 2011 până la 09 august 2013 în mărime de 92 529 lei și indemnizației pentru concediul nefolosit de 83 zile calendaristice în mărime de 9 213 lei, în total suma de 101 742 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 22 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală.

Prin hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de drept a fost admisă parțial și s-a dispus a încasa din bugetul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Pasat Alexandru despăgubirea pentru prejudiciul moral în suma de 25

000 lei, despăgubirea pentru prejudiciul material cauzat prin privarea de salariu și alte venituri provenite din muncă în sumă de 38 745 lei.

În rest pretențiile lui Pasat Alexandru au fost respinse ca neîntemeiate.

La 18 iulie 2017, Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei, reprezentați de avocatul Gîlca Ilie, au declarat apel împotriva hotărârii din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală acțiunii.

La 20 iulie 2017, Procuratura Generală a Republicii Moldova, a declarat apel împotriva hotărârii din 18 iulie 2017, a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, solicitând admiterea apelului, casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală acțiunii.

La 02 august 2017, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a declarat apel împotriva hotărârii din 18 iulie 2017, a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, solicitând, casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală acțiunii ca neîntemeiată.

Prin decizia din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins cererile de apel depuse de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a admis apelul depus de Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei, reprezentați de avocatul Gîlca Ilie și s-a modificat parțial hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, majorând suma încasată în beneficiul lui Pasat Alexandru de la 38 745 lei până la 92 529 lei și suma încasată în beneficiul lui Tudoreanu Andrei de la 44 840 lei până la 95 944 lei.

În rest hotărârea s-a menținut.

La 17 mai 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii, recurentul a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar probele prezentate.

Concomitent recurentul a menționat că instanța de apel, nu au apreciat probele anexate la materialele cauzei, pentru a determina circumstanțe care au importanță pentru soluționarea pricinii, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea și a aplicat eronat analogia legii.

Or, pentru a fi aplicate prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, este necesar de a fi întrunite cumulativ, atât circumstanțele prevăzute de art. 6 dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3 – cazurile de repararea prejudiciului material și moral.

Recurentul a mai susținut că doar existența unui act jurisdicțional de achitare, nu denotă faptul că organul de urmărire penală a admis careva acțiuni ilicite deoarece, toate măsurile procesuale care au fost întreprinse sunt prevăzute de lege și sunt necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura lupta cu criminalitatea, acest scop fiind proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor.

La 28 mai 2018, prin trimitere poștală Procuratura Generală a Republicii Moldova, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii, recurentul a invocat ca temei de declarare a recursului încălcarea esențială a normelor de drept material și procedural, în situația în care cauza nu a fost examinată sub toate aspectele și s-a dat o apreciere incorectă probelor administrate.

Recurentul a precizat că consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că reclamantul a fost lezat în drepturile sale deoarece, nu există o încheiere a judecătorului de instrucție sau a organului ierarhic superior, prin care se declară ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală.

La 14 iunie 2018, Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei, reprezentați de avocatul Gîlca Ilie au declarat recurs împotriva deciziei din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, iar la 12 iulie 2018 recurs suplimentar, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 18 iulie 2017 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău și a deciziei din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în partea respingerii pretențiilor recurenților privind încasarea prejudiciului material sub forma indemnizației pentru concediul de odihnă, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a cerinței înaintate și modificarea deciziei contestate în partea încasării prejudiciului moral prin majorarea sumei încasate de la 25 000 lei la 50 000 lei.

În motivarea cererii de recurs, Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei, reprezentați de avocatul Gîlca Ilie, au menționat că cuantumul prejudiciului moral stabilit de instanță în sumă de 25 000 lei pentru fiecare, îl consideră inechitabil din motiv că nu justifică suferințele suportate de către ei.

Astfel, recurenții au susținut că deși instanțele corect au constatat faptul încălcării drepturilor recurenților la libertatea individuală și siguranța personală cât și la respectarea vieții private, aplicând corect legea materială care guvernează raportul juridic litigios a admis pretențiile privind repararea prejudiciului moral, incorect a determinat mărimea compensației prejudiciului moral cauzat ca urmare a acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, a procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Recurenții au mai precizat că nu sunt de acord și consideră neîntemeiate concluziile instanțelor privind respingerea pretențiilor în partea ce ține de restituirea sumelor de bani pentru concediul de care urmau să beneficieze pe perioada suspendării ilegale din funcție deoarece, prevederile legale prevăd expres necesitatea restituirii indemnizației de concediu de care salariații nu au beneficiat din cauze ce nu au depins de voința lor, dar au fost privați de aceste drepturi din cauza acțiunilor ilegale ale procuraturii, care a solicitat suspendarea din funcție a recurenților.

La 26 martie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei din 14 februarie 2018 (f.d. 56, vol. II).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, la 17 mai 2018, recursul declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova, la 28 mai 2018 și recursul declarat de către Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei, reprezentați de avocatul Gîlca Ilie, la 14 iunie 2018 împotriva deciziei instanței de apel din 14 februarie 2018, sunt depuse în termen, în situația în care la materialele dosarului date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți lipsesc.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, menționează că, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei, reprezentați de avocatul Gîlca Ilie, în cererea de recurs nu au invocat nici unul din temeiurile de declarare a recursului prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) Codul de procedură civilă.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție indică că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, fără a se examina temeinicia lor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest sens, completul reiterează prin prisma jurisprudenței CEDO că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele recursului, au fost verificate minuțios, la judecarea cauzei în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei, reprezentați de avocatul Gîlca Ilie, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova și recursul declarat de către Pasat Alexandru și Tudoreanu Andrei, reprezentați de avocatul Gîlca Ilie, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat